

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»
ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму»
Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут",
кафедра туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Факультет географії, історії та туризму
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Сучасні проблеми та перспективи розвитку
готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні»

28 листопада 2024 р.
Харків

20
24

УДК: 338.48:640.4:658.5:004.9

Редакційна колегія:

Гурова Капіталіна - в. о. директора, к. е. н., доцент, Заслужений працівник народної освіти України;

Савченко Ілля - заступник директора з навчально-методичної роботи, к. держ. упр., доцент;

Болотова Тетяна - завідувач відділення економіки та бізнесу, к. е. н., доцент;

Гібкін Кирило - завідувач відділення харчових технологій та сфери обслуговування;

Золотухіна Олена - заступник директора з навчально-методичної роботи;

Кулінченко Сергій - голова Ради студентського самоврядування Коледжу;

Сєдих Костянтин - голова циклової комісії харчових технологій, готельно-ресторанної справи та туризму, к.т.н.;

Холодок Валентина - директор обласного комунального закладу «Харківський організаційно-методичний центр туризму», к. держ. упр., доцент;

Якіменко-Терещенко Наталія - завідувачка кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», д. е. н., професор;

Яковчук Олександр - декан факультету географії, історії та туризму Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», к. геогр. н., доцент.

Конференцію включено до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі МОН України на 2024 рік

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 4 від 27.11.2024 р.).

Збірник тез доповідей містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми та перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні», в яких розглядається значення і роль закладів ресторанного господарства, туристичного та рекреаційного потенціалу регіонів України та повоєнне відновленні готельно-ресторанної індустрії.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали** Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми та перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні». – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2024. – 169 с.

© ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2024.

Погуда О. А., аспірант,
Сущенко О. А., д. е. н., професор,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Авіаційні перевезення у світі і в Україні зокрема, показали нестабільну тенденцію протягом останніх років, на що початково досить суттєво вплинула пандемія COVID-19, а далі війна в Україні. Подальше збереження цієї тенденції очікується з ряду причин, де ключовим питанням залишається безпека та цінова політика.

Зниження вартості тарифів робить авіаперевезення доступнішими, стимулюючи зростання до відомих destinations та відкриваючи нові туристичні напрями. Взагалі, популярність цього виду транспорту пояснюється збільшенням кількості туристів, напрямків і можливості швидкого доступу до послуг, оскільки кожен рік авіакомпанії намагаються скоротити час перебування в повітрі. Разом з цим, збільшується кількість короткострокових турів на великі відстані, тому визначальним фактором є швидкість. Збільшення кількості пасажирів буде відбуватися, в основному, за рахунок ринків, що розвиваються. У цьому сенсі, Україна вважалася однією із найперспективніших країн Європи, що може бути актуальним після завершення війни.

Можна виокремити три основні причини, що пояснюють триваючий глобальний ріст авіаперевезень: по-перше, це збільшення кількості лоукостерів, які за останні 15 років майже подвоїли свою частку ринку; по-друге, це зростання глобального середнього класу, особливо в Китаї. Обидві ці події збільшили кількість споживачів, які можуть дозволити собі авіаперельоти; по-третє, також спостерігається зростання витрат на інфраструктуру аеропортів, головним чином в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, що збільшило глобальну пропускну здатність.

Прогнозується, що авіакомпанії повністю відновлять кількість пасажирів до 2025 року, де уже у 2025 р. очікується повністю відновлення міжнародного авіапасажиropотоку, із внутрішнім його зростанням на 18% [1]. За даними Statista [2], очікується, що до 2041 року найбільше зростання пасажирського попиту відбудеться в Південній Азії на 6,8%, а глобальний РПК зросте на 4% до 2041 року. Довгострокова перспектива зростання пасажиропотоку залишається незмінною без змін. Очікується, що попит на авіаперельоти подвоїться до 2040 року, із щорічним зростанням в середньому на 3,4% (табл. 1).

Таблиця 1

Прогнозні дані відновлення пасажиропотоку у світі [3]

	Рік відновлення	Зведений річний темп зростання, %	Додаткові пасажирів до 2040 р., млн. ос.
Африка	2024	3,4	155,72
Азіатсько-Тихоокеанський регіон	2024	4,6	2554,41
Європа	2024	2,1	665,81
Близький Схід	2024	3,7	276,03
Латинська Америка та Карибський регіон	2023	2,9	313,47
Північна Америка	2023	2,2	564,98

За даними Європейської туристичної комісії очікується зростання кількості туристів у 2025 р. у обсязі 627,5 млн. [4]. Відповідно, серед лідерів туристичних відвідувань найбільшим попитом у 2019 р. та 2021 р. користувалася Франція, де у 2025 р. очікується приріст 12,4 %,

далі згідно прогнозних даних, збільшення попиту буде характерним для Іспанії (13 %), Італії (9,2 %), Греції (5,3 %) та Німеччини (5 %).

Тенденції розвитку регулярних пасажирських авіаперевезень на основі даних ІКАО [5], розглядали три варіанти щодо розвитку, де згідно з песимістичним сценарієм зростання буде на рівні 2,6%, реалістичним – 4,6% та оптимістичним – збільшення перевезень на 6,2%.

У розвитку авіаперевезень важливим фактором є модернізація аеропортів і збільшення їх пропускної здатності, зокрема в країнах Азії, де спостерігається значний попит на авіаперельоти. Окрім цього, новітні технології, такі як автоматизація перевірки безпеки пасажирів, біометрична ідентифікація, а також впровадження більш екологічних літаків, відіграють ключову роль у розвитку цієї галузі. Глобальними викликами можуть стати і зміни у рівні доходів населення, інфляція, коливання валютних курсів, що призведуть до зменшення попиту на авіаперельоти, зокрема серед середнього класу. У довгостроковій перспективі невизначеність навколо змін клімату та витрат, пов'язаних з переходом до екологічних показників, можуть проявитися у занепокоєннях щодо подальшого розвитку.

Через війну в Україні значно змістилися авіаційні маршрути в Центральній-Східній Європі. Рейси, які раніше повинні були направлятися в Україну, були перенаправлені в сусідні країни, зокрема в Польщу, що призвело до збільшення трафіку в аеропортах цих країн [6]. Це створило значні можливості для розвитку бізнес-авіації, а також сприяло зростанню обсягів перевезень у регіоні, зокрема в Польщі, Угорщині та Молдові. Для України це означає, що після завершення війни є великий потенціал для відновлення та розвитку авіаційної інфраструктури, а також для залучення нових інвестицій у бізнес-авіацію. Українські аеропорти, зокрема в західних та центральних регіонах, можуть зіштовхнутися із подібними проблемами, які виникли в польських аеропортах після зростання трафіку. Важливим кроком буде модернізація інфраструктури для забезпечення належного рівня обслуговування та підтримки великих потоків бізнес-авіації. Важливо інвестувати у нове обладнання, розширення аеропортових потужностей, а також в підготовку додаткового персоналу для ефективної роботи.

Отже, в умовах післявоєнного відновлення, Україна матиме значні можливості для розвитку авіаційного ринку, особливо в секторі бізнес-авіації та наземного обслуговування. Однак, для цього необхідно провести модернізацію інфраструктури, підготувати кадри та впровадити нові стандарти безпеки.

Список використаних джерел

1. Visual capitalist. When Will Air Travel Return to Pre-Pandemic Levels? URL: <https://www.visualcapitalist.com/cp/when-will-air-travel-return-to-pre-pandemic-levels> (access date: 05.11.2024.)
2. Statista. Estimated annual growth rates for passenger air traffic from 2019 to 2041. URL: <https://www.statista.com/statistics/269919/growth-rates-for-passenger-and-cargo-air-traffic> (access date: 05.11.2024.)
3. IATA. Global Outlook for Air Transport. URL: <https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/global-outlook-for-air-transport---june-2023> (access date: 05.11.2024.)
4. Tourism Economics. European Travel Commission Insights. URL: <https://www.tourismeconomics.com> (access date: 05.11.2024.)
5. Outlook for Air Transport to the Year 2025. URL: <https://news.mcaa.gov.mn/uploads/bookSubject/2022-05/627b1559c945c.pdf> (access date: 05.11.2024.)
6. Vorotnikov V. How the war in Ukraine is affecting aviation in Eastern Europe. *Business Airport International*. 2024. URL: <https://www.businessairportinternational.com/features/how-the-war-in-ukraine-is-affecting-aviation-in-eastern-europe.html> (access date: 05.11.2024.)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1	3
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ.....	3
Гуштан Т. В.	3
ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ ДЛЯ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	3
Савченко І. Г., Скок Р. А.....	6
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЮНАЦТВА ТА МОЛОДІ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	6
Боровець К. Д.	8
ВЕЛНЕС-ГОТЕЛІ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТУРИЗМУ	8
Воловик В. М., Волошин Н. О.....	10
НІЧНИЙ ТУРИЗМ.....	10
Белов О. А.....	12
СТАЛІЙ РОЗВИТОК ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	12
Бережна Ю. Г.....	14
МАРКЕТИНГ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	14
Акмен В. О., Сорокіна С. В., Голдун М. Л., Вовк М. А.....	16
ПОЗИТИВНІ ВРАЖЕННЯ ВІДВІДУВАЧІВ ГОТЕЛЕЙ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІННОВАЦІЙ РІШЕНЬ	16
Вольфсон-Гаршина Н. В.	18
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ: ВИКЛИКИ І НОВІ МОЖЛИВОСТІ	18
Воробей А. Р., Целіщев Д. О.....	20
ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ЧАС ..	20
Гриньова О. В.....	22
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ	22
Давидов Є. О.	24
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЯКОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ У СФЕРІ NORECA	24
Дочинець І. В.....	26
РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	26

Донцова Л. Д.	28
МАРКЕТИНГ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ.....	28
Грищук Н. В.	30
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ НА ПОДІЛЛІ	30
Гопкало М. Ю.....	32
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНИМ БІЗНЕСОМ.....	32
Давидов Є. О.	34
ПИТАННЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ЯК ОДИН З ВИКЛИКІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА».....	34
Гуга А. О.....	37
ВИКОРИСТАННЯ КОРДАЛІВ У БАРАХ МІСТА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	37
Дацко Х. М.	40
РЕАЛІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГОТЕЛІВ В УМОВАХ ВІЙНИ У ЛЬВОВІ.....	40
Дугієнко Н. О., Кришталь Т. Ю.....	41
ЗЕЛЕНИЙ ТА СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	41
Бондаренко Д. С.	43
ВПЛИВ ЛОКАВОРСТВА НА РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ІВАНО- ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	43
Журавель К. Р.....	44
МАРКЕТИНГОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І СФЕРИ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ	44
Кириченко А. В.	46
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	46
Коваленко О. В.....	48
КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	48
Мельник А. О.	51
ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ У ВОЄННИЙ ЧАС.....	51
Мужжухін Р. О.	54
АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ	54
Молчанова К. К., Лупаренко С. Є.....	56
УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТУРИСТИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ КРАЇНИ	56

Надрага В. М.	59
ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ ВІРТУАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	59
Оксенюк К. І.	61
ЛОГІСТИКА ЯК РУШІЙНА СИЛА СУЧАСНОГО ТУРИЗМУ	61
Petliuk N. I.	62
EVOLUTION, EVALUATION CRITERIA, PROBLEMS OF MICHELIN STARS: FROM A ROAD GUIDE TO A GLOBAL SYMBOL OF GASTRONOMY	62
Руда Е. М.....	65
ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГУ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ	65
Рева С. В.	67
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ	67
Прокоп'єва О. А.	70
КАВ'ЯРНІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН	70
Іванчук А. С.....	72
РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ЧАСУ	72
Мірзодасєва Т. В.	74
РОЗВИТОК КЛАСТЕРНОГО ПАРТНЕРСТВА ТУРИСТИЧНИХ КРАФТОВИХ ПРОДУКТІВ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ.....	74
Погуда О. А., Сущенко О. А.	78
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	78
Свідло К. В., Пошиклов А. Ю.....	80
БІЗНЕС-МОДЕЛЮВАННЯ СТАРТАП-ПРОЄКТУ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	80
Смик О. С.	82
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	82
Тихонович В. М.....	83
РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	83
Соляр Л. В.	86
РОЗВИТОК РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СЬОГОДЕННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	86
Федіна В. М.	89
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ.....	89